

**College van Gedeputeerde Staten
statenvoorstel**

Datum : 14 juli 2009
 Afdeling : PRO
 Registratienummer: 2009INT244889

Nummer PS : **PS2009RGW21**
 Commissie : RGW
 Portefeuillehouder : Krol

Titel : Twee provinciale thematische-ruimtelijke structuurvisies

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit pag. 5

Toelichting pag. 7

Bijlage(n): geen

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

Uw Staten hebben sinds de vastlegging van het huidige ruimtelijk beleidskader (Streekplan 2005-2015) besloten tot een beleidsneutrale omzetting waarmee het Streekplan (per 1 juli 2008 van rechtswege omgezet in structuurvisie) Wro-proof is. Een bijpassende verordening is aanstaande. Werkenderwijs hebben uw Staten in de afgelopen jaren, en m.n. in 2009, besluiten genomen die elementen van nieuw ruimtelijk beleid bevatten. Enkele keer zijn die elementen al gegoten in de vorm van een structuurvisie (Baggerbergingsplan 2009, Milieubeleidsplan 2009-2011, en voorgenomen: Waterplan 2010-2015) en is verankering dus al geschied. Maar ook zijn enkele besluiten genomen die betrekking hebben op een 'bouwsteen' voor de langere termijn; dit vereist verankering (inclusief afweging én soms invulling van MER-plicht) in het provinciaal ruimtelijk beleid via een kaderstellend besluit. Meest in het oog springend zijn de (Concept) Ontwikkelingsvisie 2015-2030 van de NV-Utrecht en de Voorloper Groene Hart.

Het zou gewenst zijn reeds nú te kunnen beschikken over een actuele provinciale ruimtelijke structuurvisie, die genoemde elementen bevat én zich in de volle breedte nadrukkelijker richt op de periode na 2015. Dit zou de provincie namelijk houvast bieden bij de beïnvloeding van m.n. gemeentelijke structuurvisies én de gemeenten duidelijkheid verschaffen over de te verwachten provinciale interventies.

Aan de orde is dus de vraag hoe, in het verlengde van eerdere besluiten tot beleidsneutrale omzetting, zo snel én verantwoord mogelijk gekomen kan worden tot een actuele ruimtelijke structuurvisie. Hierover heeft Cie. RGW op 15 juni jl. met portefeuillehouder RO uit GS informeel overlegd. Daarbij bleek draagvlak te bestaan voor een 2-sporenvorstel: op korte termijn twee thematisch-ruimtelijke structuurvisies, en parallel een oriëntatie op een integrale beleidsherziening.

Essentie / samenvatting

Uw staten worden voorgesteld GS opdracht te geven de voorbereiding ter hand te nemen van twee ruimtelijke structuurvisies met specifieke thematiek. Eén thematische structuurvisie richt zich op slechts enkele, eerder door PS vastgestelde of voorgenomen, beleidselementen die dringend verankering in het provinciaal ruimtelijk beleid vergen én die vóór 1 juli 2010 door PS vastgesteld kunnen worden (termijn ingegeven door vereisten van AMvB-Ruimte t.a.v. migratiesaldo-nul in het Groene Hart). De andere thematische structuurvisie dient ter verankering van het Ruimtelijk plan voor vliegbasis Soesterberg.

In najaar 2009 wordt gestart met een oriëntatie op het karakter van een nieuwe ruimtelijke structuurvisie, op de maatschappelijke opgaven én op de sturingsvragen voor de langere termijn. Uw Staten kunnen begin 2010 een voorstel van ons college tegemoet zien met betrekking tot een volledig herziene provinciale ruimtelijke structuurvisie die in 2012 kan worden vastgesteld.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Zowel richting Rijk (AMvB-Ruimte) als naar de Utrechtse gemeenten straalt de provincie Utrecht duidelijkheid uit omtrent haar ruimtelijk beleid, waarmee de betrouwbaarheid én de begrijpelijkheid van inzet van (wettelijk) instrumentarium toeneemt.

Financiële consequenties

Via de Voorjaarnota 2009 is door uw Staten € 600.000 beschikbaar gesteld voor bovenbedoelde thematische structuurvisies én de gehele procedure van de integrale ruimtelijke structuurvisie samen. In het Projectplan gericht op totstandkoming van de twee thematische structuurvisies (oktober 2009) wordt de kostenkant nader uitgewerkt. Daarbij wordt uitgegaan van € 150.000 voor de thematische structuurvisies, verdeeld over de jaarsneden 2009 (€ 50.000) en 2010 (100.000). Met dit budget kunnen naar huidig inzicht de kosten worden gedekt van ambtelijke voorbereiding, digitalisering, openbare kennisgeving, bestuurlijk overleg, inspraak en drukwerk.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

Uiteraard bestaat er een nadrukkelijke politiek-bestuurlijke wens om zo spoedig mogelijk te kunnen beschikken over een provinciaal ruimtelijk beleidskader dat meer sturing geeft aan de ruimtelijke ontwikkelingen ook ná 2015, met bijbehorend instrumentarium zoals een actuele verordening. Bovenstaand is aangegeven wat de redenen zijn om dit nieuwe kader medio 2012 vast te stellen.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

Deze statenperiode een integrale herziening van het ruimtelijk beleid voorbereiden én vaststellen: gelet op de te doorlopen wettelijke procedures is dit niet realistisch. Wel zou gekoerst kunnen worden op een (concept-) ontwerp structuurvisie (met bijpassende verordening) in voorjaar 2011, vlak voor de statenverkiezingen; deze visie vergt echter een herbevestiging in de nieuwe statensamenstelling en bestuurlijke coalitie. Daarmee is de meerwaarde ten opzichte van de voorgestelde procedure (Keuzenota-op-hoofdpijnen o.i.d. eind 2010) zeer beperkt.

Voorgesteld wordt GS opdracht te geven de voorbereiding ter hand te nemen van twee thematisch-ruimtelijke structuurvisies en daarbij de samenwerking te zoeken met de ad hoc commissie nWro.

Gedeputeerde Staten,

voorzitter, R.C. Robbertsen

secretaris, Drs. H.H. Sietsma

provincie *Utrecht*

Provinciale Staten van Utrecht;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 14 juli 2009, afdeling PRO, nummer 2009INT244889;

Overwegende dat:

het gewenst is dat de provincie Utrecht duidelijkheid verschafft omtrent haar ruimtelijk beleid, ook met het oog op de betrouwbaarheid én de begrijpelijkheid van inzet van (wettelijk) instrumentarium,

Gelet op het feit dat:

- afronding van een integrale herziening van het ruimtelijk beleid in de huidige statenperiode procedureel niet mogelijk is,
- dat wél op korte termijn een oriëntatie kan starten op het karakter van een nieuwe ruimtelijke structuurvisie, op de maatschappelijke opgaven én op de sturingsvragen voor de langere termijn,
- dat begin 2010 een voorstel wordt voorgelegd met betrekking tot een volledig herziene provinciale ruimtelijke structuurvisie die in 2012 kan worden vastgesteld,
- er dwingende redenen om enkele elementen wél al vast te leggen in deze statenperiode,

Besluiten:

GS opdracht te geven de voorbereiding ter hand te nemen van twee thematisch-ruimtelijke structuurvisies en daarbij de samenwerking te zoeken met de ad hoc commissie nWro.

voorzitter,

griffier,

provincie *Utrecht*

1. Wettelijke grondslag

Op grond van artikel 2.2 van de Wet ruimtelijke ordening kunnen Provinciale Staten een (thematische) structuurvisie vaststellen.

Op grond van artikel 4.1, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening juncto artikel 152 van de Provinciewet, kunnen Provinciale Staten een provinciale ruimtelijke verordening vaststellen.

2. Beoogd effect

Zowel richting Rijk (AMvB-Ruimte) als naar de Utrechtse gemeenten straalt de provincie Utrecht duidelijkheid uit omtrent haar ruimtelijk beleid, waarmee de betrouwbaarheid én de begrijpelijkheid van inzet van (wettelijk) instrumentarium toeneemt.

3. Argumenten

In een informeel en oriënterend overleg tussen Cie. RGW en ph-RO is geconstateerd dat een integrale herziening van het ruimtelijk beleid, dat zich vooral richt op de periode ná 2015, niet haalbaar is binnen deze statenperiode. Dit heeft te maken met wettelijke verplichtingen (MER-plicht), zorgvuldigheid van procedure (verplicht bestuurlijk overleg, inspraakprocedure) en het vereiste voorwerk (soms is nadere ambtelijke en bestuurlijke verkenning nodig). Bovendien stelt de nieuwe Wro nieuwe verplichtingen waarmee op deze schaal nog geen ervaring is opgedaan: het digitaal opstellen (dit vergt een geheel andere werkwijze, met 'besluitvlakken'), het opzetten van een uitvoeringsparagraaf (waarbij de inzet van - al dan niet wettelijk - instrumentarium expliciet en specifiek aan de orde komt), én nadere selectie van het 'provinciaal belang' waarmee wordt voorgesorteerd op inzet van wettelijk instrumentarium.

Anderzijds zijn er dwingende redenen om enkele elementen wél al vast te leggen in deze statenperiode. Het meest dwingend is het vereiste vanuit de AMvB-Ruimte om vóór 1 juli 2010 in een provinciale structuurvisie het beginsel van migratiesaldo-nul in het Groene Hart vast te leggen, opdat daaraan de gewenste kwalitatieve vertaling kan worden gegeven bij doorwerking richting gemeenten. Dit vereist een aanpassing van de huidige structuurvisie omdat de wijze waarop dit in de Voorloper Groene Hart is vastgelegd niet strookt met het huidig ruimtelijk beleid.

Bovenstaande overziend, heeft de Cie. RGW aangegeven begrip te hebben voor een voorstel waarin 2 sporen worden bewandeld:

1. Het opstellen van twee thematisch-ruimtelijke structuurvisies (met waar nodig aanpassing van de verordening). GS bereiden deze thematische structuurvisies voor en zoeken daarbij de samenwerking met de ad hoc commissie nWro. Deze visies moeten vóór 1 juli 2010 door PS zijn vastgesteld, waarbij eerder genoemd vereiste vanuit de AMvB-Ruimte als maatgevend wordt aangehouden. Start vindt plaats na het PS-besluit op 21 september 2009, waartoe dit A-stuk dient. De tijdsdruk legt beperkingen op aan de potentiële onderwerpen voor deze thematische visies. Daarom moet de urgentie zonneklaar zijn, moet het beleid betreffen waaraan PS zich eerder al hebben verbonden, en mag het onderwerp de procedure niet dusdanig belasten dat de einddatum 1 juli 2010 in gevaar komt. De eerste thematisch-ruimtelijke structuurvisies heeft als onderwerpen:

- migratiesaldo-nul in het Groene Hart (cfm. Voorloper), zodat vóór 1 juli 2010 sprake is van een verankerd ‘bestuursakkoord’ tussen rijk en provincie, en daarmee van beleidsruimte voor ook een kwalitatieve insteek;
- begrenzing, concretisering van kernkwaliteiten en doorvertaling in de verordening, voor de Nationale Landschappen (cfm. Voorloper Groene Hart en cfm. het eerder vastgestelde Streekplan-Uitwerkingsplan Nationale Landschappen); hiermee wordt invulling gegeven aan een verplichting uit de AMvB-Ruimte om vóór 1 april 2011 de doorwerking te hebben geregeld.

De tweede thematisch-ruimtelijke structuurvisie heeft betrekking op het Ruimtelijk plan voor vliegbasis Soesterberg. Hiermee ontstaat een wettelijke basis om te sturen op provinciaal belang, cfm. Het PS-besluit van 11 juni jl.. Onder ‘Kanttekeningen’ is de argumentatie opgenomen waarom voor dit onderwerp een afzonderlijke thematische structuurvisie wordt opgesteld.

Het is niet uitgesloten dat de AMvB-Ruimte nog nieuwe urgenties creëert. De onderwerpenlijst wordt definitief gemaakt in het Projectplan dat GS na samenspraak met de ad-hoc-cie. nWro begin oktober 2009 vaststellen.

2. Het starten van een oriëntatieproces op een integrale herziening van de ruimtelijke structuurvisie.

Eind 2009 bespreekt Cie. RGW een overzicht van vastgesteld en voorgenomen beleid dat ruimtelijk verankerd zou kunnen (of moeten) worden in een integrale provinciale ruimtelijke structuurvisie. Ook wordt het karakter van de nieuwe ruimtelijke structuurvisie én van een bijpassende verordening verkend. Op basis hiervan oriënteren uw Staten zich op de maatschappelijke opgaven én op de sturingsvragen voor de langere termijn, gekoppeld aan het begrip ‘provinciaal belang’. De focus die aldus ontstaat kan in najaar 2010 leiden tot een document waarvan uw Staten zelf de status bepalen, bijv. Discussienota, Nota van Uitgangspunten of Keuzenota-op-hoofdlijnen. Deze voorbereidingen richten zich op een integrale ruimtelijke structuurvisie die medio 2012 door PS kan worden vastgesteld. De planhorizon zal liggen richting 2025 à 2030. Op basis van de eerste oriëntatie hierop in Cie. RGW in november 2009, zal ons college z.s.m. daarna uw Staten een voorstel voorleggen omtrent de voorbereiding van een nieuwe provinciale ruimtelijke structuurvisie; in een Projectplan wordt dit traject dan verder uitgewerkt.

Veel gemeenten stellen momenteel structuurvisies op. Deze hebben dikwijls ook betrekking op de periode ná 2015. Bovengenoemde oriëntatie zou dan ook gebiedsgericht kunnen plaatsvinden, mede ingegeven door de vraagstukken die aan de orde komen in de beleidsvorming bij gemeenten. Daarmee is het gewenst over een soort ‘spelregel-notitie’ te beschikken, waarin is aangegeven hoe de provincie omgaat met de ruimte die het eigen provinciaal ruimtelijk beleid biedt voor concrete toepassing (zowel vóór als ná 2015) en hoe mogelijk wettelijk instrumentarium van PS in later stadium kan worden ingezet t.a.v. bestemmingsplannen die uit structuurvisies voortvloeien. Ook lijkt het goed daarin vast te leggen hoe de provincie betrokken wordt bij de totstandkoming van gemeentelijke structuurvisies. Een dergelijke notitie kan de Cie. RGW worden voorgelegd ten tijde van de eerste oriëntatie op de integrale beleidsherziening (huidige planning: november 2009).

4. **Kanttekeningen**

Het ligt in de rede om voor de herinrichting van vliegbasis Soesterberg een afzonderlijke thematische structuurvisie op te stellen. Belangrijkste overweging hiervoor is dat de vliegbasis een al langer lopend op zichzelf staand project is, dat door betrokkenen ook als zodanig wordt beschouwd en herkend. Het komt de duidelijkheid voor de burgers niet ten

goede als dit project voor de structuurvisie deel uit gaat maken van andere thematische aanpassingen. Dit geldt nog sterker als daaropvolgend weer een enkel op de vliegbasis betrekking hebbend procedure voor een Inpassingsplan wordt gevolgd. Voor de vliegbasis zijn de overlegverplichtingen overzichtelijk, en de reeds opgestelde planMER kan meelopen in de formele procedure

Waar mogelijk doorlopen beide thematisch-ruimtelijke structuurvisies hetzelfde tijdpad (cfm. het Projectplan van oktober a.s.). Vertraging van één van beide structuurvisies mag echter geen weerslag hebben op het andere.

5. Financiën

Via de Voorjaarnota 2009 is door uw Staten € 600.000 beschikbaar gesteld voor bovenbedoelde thematische structuurvisies én de gehele procedure van de integrale ruimtelijke structuurvisie samen. In het Projectplan gericht op totstandkoming van de twee thematische structuurvisies (oktober 2009) wordt de kostenkant nader uitgewerkt. Daarbij wordt uitgegaan van € 150.000 voor de thematische structuurvisies, verdeeld over de jaarsneden 2009 (€ 50.000) en 2010 (100.000). Met dit budget kunnen naar huidig inzicht de kosten worden gedekt van ambtelijke voorbereiding, digitalisering, openbare kennisgeving, bestuurlijk overleg, inspraak en drukwerk.

6. Realisatie

Wanneer	Wie	Twee thematisch-ruimtelijke structuurvisies
→ 21 sept. 2009	PS	Besluit opdracht te geven aan GS tot het voorbereiden van twee thematisch-ruimtelijke structuurvisies en daarbij de samenwerking te zoeken met de ad hoc commissie nWro
okt. 2009	GS	Projectplan thematisch-ruimtelijke structuurvisies, in samenspraak met de ad hoc commissie nWro
nov. 2009	Cie RGW	Eerste oriëntatie op het proces van voorbereiding van de integrale ruimtelijke structuurvisie
dec. 2009/jan. 2010	GS	Vaststellen statenvoorstel integrale ruimtelijke structuurvisie; vastleggen van Projectplan
febr. 2010	PS	Besluit tot het (doen) voorbereiden van een integrale ruimtelijke structuurvisie
juni 2010	PS	Vaststelling thematisch-ruimtelijke structuurvisies met bijbehorende aanpassing van de verordening
eind 2010	PS	Keuzenota-op-hoofddlijnen (o.i.d.) t.b.v. integrale ruimtelijke structuurvisie
maart 2011	PS	Verkiezingen
medio 2012	PS	Vaststelling integrale ruimtelijke structuurvisie met bijbehorende verordening

7. Juridisch

Een structuurvisie bevat de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling van (evt. een bepaald deel van) het provinciaal grondgebied, alsmede de hoofdzaken van (evt. thema's binnen) het door de provincie te voeren ruimtelijk beleid. De structuurvisie gaat tevens in op de wijze waarop Provinciale Staten zich voorstellen die voorgenomen ontwikkeling te doen verwezenlijken: de uitvoeringsparagraaf. Een structuurvisie als bedoeld in de Wro kent louter zelfbinding, gemeenten zijn niet gebonden aan een provinciale structuurvisie. Wanneer

provinciale belangen uit een structuurvisie moeten doorwerken naar gemeentelijk niveau, dan moeten deze verankerd worden in de provinciale ruimtelijke verordening.

Het vaststellen van een structuurvisie is in principe vorm- en procedurevrij, tenzij er sprake is van een MER-plichtige activiteit. Daarnaast moeten vanaf 1 januari 2010 ruimtelijke plannen (zoals een structuurvisie) digitaal vastgesteld worden. Uiteraard moet toepassing worden gegeven aan de algemene inspraakverordening Provincie Utrecht.

8. Europa

Er is niet gebleken dat er Europeesrechtelijke risico's zijn.

9. Communicatie

In het Projectplan gericht op totstandkoming van de twee thematische structuurvisies (oktober 2009) zal o.m. de in- en externe communicatie nader worden gedetailleerd.

10. Bijlagen

geen